

CHARTA
ORGANIZACE
SPOJENÝCH NÁRODŮ

a

STATUT
MEZINÁRODNÍHO
SOUDNÍHO
DVORA

Vydalo
INFORMAČNÍ ÚSTŘEDÍ OSN
V PRAZE
1968

ÚVOD

Charta Organizace spojených národů byla podepsána 26. června 1945 v San Franciscu na závěr Konference Organizace spojených národů o mezinárodní organizaci a vešla v platnost 24. října 1945. Statut Mezinárodního soudního dvora tvoří integrální součást Charty.

Dodatky k článkům 23, 27 a 61 Charty byly přijaty Valným shromážděním 17. prosince 1963 a vešly v platnost 31. srpna 1965. Dodatek k článku 109, přijatý Valným shromážděním 20. prosince 1965, vstoupil v platnost 12. června 1968.

Dodatkem k článku 23 bylo rozšířeno členství v Radě bezpečnosti z jedenácti na patnáct členů. Rozšířený článek 27 stanoví, že rozhodnutí Rady bezpečnosti o procedurálních otázkách budou přijímána devíti kladnými hlasy (dříve sedmi), včetně souhlasných hlasů pěti stálých členů Rady bezpečnosti.

Dodatek článku 61 rozšiřuje členství v Hospodářském a sociálním výboru z osmnácti na dvacet sedm.

Dodatek k článku 109, který se vztahuje

k prvnímu odstavci zmíněného článku, stanoví, že Generální konference členských států za účelem přezkoumání Charty se může konat v místě a čase stanoveném dvoutřetinovou většinou členů Valného shromáždění a hlasy kterýchkoli devíti členů (dříve sedmi) Rady bezpečnosti. Odstavec 3 článku 109, pojednávající o možnosti konání konference k přezkoumání Charty v průběhu desátého zasedání Valného shromáždění, byl zachován ve své původní formě, s poukazem na „souhlas kterýchkoli sedmi členů Rady bezpečnosti“, a bylo ho použito v r. 1955 Valným shromážděním na jeho pravidelném 10. zasedání a Radou bezpečnosti.

MY, LID
SPOJENÝCH NÁRODŮ,
JSOUCE ODHODLÁNÍ

uchránit budoucí pokolení metly války,
která dvakrát za našeho života přinesla
lidstvu nevýslovné strasti,

prohlásit znovu svou víru v základní lidská
práva, v důstojnost a hodnotu lidské osob-
nosti, v rovná práva mužů i žen a národů
velkých i malých,

vytvořit poměry, za nichž mohou být za-
chovány spravedlnost a úcta k závazkům
plynoucím ze smluv a jiných pramenů me-
zinárodního práva,

podporovat sociální pokrok a zlepšovat ži-
votní úroveň ve větší svobodě,

A K TOMU CÍLI

pěstovat snášlivost a navzájem žít v míru
jako dobří sousedé,

sjednotit své síly k udržení mezinárodního
míru a bezpečnosti,

přijmout zásady a zavést metody zajišťující, aby ozbrojené síly nebylo užíváno jinak než ve společném zájmu, a

používat mezinárodního ústrojí k podpoře hospodářského a sociálního povznesení všech národů,

**ROZHODLI JSME SE
SDRUŽIT SVÉ ÚSILÍ, ABYCHOM
TĚCHTO CÍLŮ DOSÁHLI.**

Proto se naše vlády prostřednictvím svých zástupců, kteří se shromáždili v městě San Franciscu a předložili své plné moci, jež byly shledány v dobré a náležité formě, dohodly na této Chartě Spojených národů a zřizují tímto mezinárodní organizaci zvanou Spojené národy.

KAPITOLA I

CÍLE A ZÁSADY

Článek 1

Cíle Organizace spojených národů jsou tyto:

1. udržovat mezinárodní mír a bezpečnost a za tím účelem konat účinná kolektivní opatření, aby se předešlo a odstranilo ohrožení míru a byly potlačeny útočné činy nebo jiná porušení míru a aby pokojnými prostředky a ve shodě se zásadami spravedlnosti a mezinárodního práva bylo dosaženo úpravy nebo řešení těch mezinárodních sporů nebo situací, které by mohly vést k porušení míru;

2. rozvíjet mezi národy přátelské vztahy, založené na úctě k zásadě rovnoprávnosti a sebeurčení národů, a činit jiná vhodná opatření k posílení světového míru;

3. uskutečňovat mezinárodní součinnost řešením mezinárodních problémů rázu hospodářského, sociálního, kulturního nebo humanitního a podporováním a posilováním úcty k lidským právům a základním svobodám pro všechny bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství;

4. být střediskem, které by uvádělo v soulad úsilí národů o dosažení těchto společných cílů.

Článek 2

Organizace spojených národů a její členové, jdouce za cíli prohlášenými v článku 1, jsou povinni jednat podle těchto zásad:

1. Organizace je založena na zásadě svrchované rovnosti všech svých členů.

2. Všichni členové plní poctivě závazky, které převzali podle této Charty, aby si tak všichni společně zajistili práva a výhody z členství plynoucí.

3. Všichni členové řeší své mezinárodní spory pokojnými prostředky tak, aby ani mezinárodní mír a bezpečnost, ani spravedlnost nebyly ohrožovány.

4. Všichni členové se vystříhají ve svých mezinárodních stycích hrozby silou nebo použití síly jak proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti kteréhokoli státu, tak jakýmkoli jiným způsobem neslučitelným se ili Organizace spojených národů.

5. Všichni členové poskytnou Organizaci spojených národů veškerou pomoc při každé akci, kterou podnikne podle této Charty,

a vystříhají se poskytovat pomoc kterémukoli státu, proti němuž Organizace spojených národů podniká preventivní nebo donucovací akci.

6. Organizace zajistí, aby státy, které nejsou jejími členy, jednaly podle těchto zásad, pokud to bude nutné k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti.

7. Žádné ustanovení této Charty nedává Organizaci spojených národů právo, aby zasahovala do věcí, které podstatně patří do vnitřní pravomoci kteréhokoli státu, ani nezavazuje členy, aby takové věci podrobovali řešení podle této Charty; tato zásada však nebrání, aby se použilo donucovacích opatření podle kapitoly VII.

KAPITOLA II

ČLENSTVÍ

Článek 3

Původními členy Organizace spojených národů jsou státy, které, zúčastnivše se konference Spojených národů o mezinárodní organizaci v San Franciscu nebo podepsavše předtím Deklaraci Spojených národů

ze dne 1. ledna 1942, podepíše tuto Chartu a podle článku 110 ji ratifikují.

Článek 4

1. Za členy Organizace spojených národů mohou být přijaty všechny ostatní mírumilovné státy, které přijmou závazky obsažené v této Chartě a podle úsudku Organizace jsou způsobilé a ochotné tyto závazky plnit.

2. Přijetí každého takového státu za člena Organizace spojených národů se děje rozhodnutím Valného shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti.

Článek 5

Člena Organizace spojených národů, proti kterému Rada bezpečnosti podnikne preventivní nebo donucovací akci, může Valné shromáždění zbavit na její doporučení výkonu členských práv a výsad. Výkon těchto práv a výsad může obnovit Rada bezpečnosti.

Článek 6

Člena Organizace spojených národů, který soustavně porušuje zásady této Charty, může Valné shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti z Organizace vyloučit.

KAPITOLA III

ORGÁNY

Článek 7

1. Jako hlavní orgány Organizace spojených národů se zřizují: Valné shromáždění, Rada bezpečnosti, Hospodářská a sociální rada, Poručenská rada, Mezinárodní soudní dvůr a Sekretariát.

2. Podle této Charty mohou být zřízeny pomocné orgány, které se ukáží nutnými.

Článek 8

Organizace spojených národů nezavede žádná omezení, pokud jde o stejnou právní způsobilost mužů i žen zastávat jakoukoliv funkci v jejích hlavních i pomocných orgánech.

KAPITOLA IV

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ

SLOŽENÍ

Článek 9

1. Valné shromáždění se skládá ze všech členů Organizace spojených národů.

2. Každý člen má ve Valném shromáždění nejvýše pět zástupců.

FUNKCE A PRAVOMOC

Článek 10

Valné shromáždění může jednat o všech otázkách nebo věcech, které patří do rámce této Charty nebo se týkají pravomoci a funkcí orgánů touto Chartou stanovených, a může — s výhradou ustanovení článku 12 — členům Organizace spojených národů nebo Radě bezpečnosti anebo členům i Radě zároveň činit doporučení o všech takových otázkách nebo věcech.

Článek 11

1. Valné shromáždění může projednávat obecné zásady součinnosti při udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, zahrnujíc v to zásady, jimiž se má řídit odzbrojení a úprava zbrojení, a může, pokud jde o tyto zásady, činit doporučení členům nebo Radě bezpečnosti anebo členům i Radě zároveň.

2. Valné shromáždění může jednat o veškerých otázkách týkajících se udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, které mu předloží některý člen Organizace spojených národů nebo Rada bezpečnosti nebo podle čl. 35 odstavce 2 stát, který není členem Organizace, a — s výhradou ustanovení

článku 12 — může o všech takových otázkách činit doporučení státu nebo státům, jichž se věc týká, nebo Radě bezpečnosti anebo státům i Radě zároveň. Každou otázku, která vyžaduje akce, postoupí Valné shromáždění, před rozpravou nebo po ní, Radě bezpečnosti.

3. Valné shromáždění může upozorňovat Radu bezpečnosti na situace, které by mohly ohrozit mezinárodní mír a bezpečnost.

4. Pravomoc Valného shromáždění stanovená v tomto článku neomezuje obecný dosah článku 10.

Článek 12

1. Pokud Rada bezpečnosti vykonává v jakémkoli sporu nebo v jakékoli situaci funkce, které jí ukládá tato Charta, Valné shromáždění neučiní žádné doporučení o takovém sporu nebo situaci, ledaže o to Rada bezpečnosti požádá.

2. Generální tajemník zpraví za souhlasu Rady bezpečnosti Valné shromáždění na každém zasedání o všech věcech týkajících se udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, kterými se Rada bezpečnosti zabývá, a podobně ihned zpraví Valné shromáždění nebo, jestliže nezasedá, členy Organizace

spojených národů, jakmile se Rada bezpečnosti přestane takovou věcí zabývat.

Článek 13

1. Valné shromáždění dává podnět ke studiu a činí doporučení, jejichž cílem je:

- a) podporovat mezinárodní součinnost na poli politickém a posilovat postupný rozvoj mezinárodního práva a jeho kodifikaci;
- b) podporovat mezinárodní součinnost na poli hospodářském, sociálním, kulturním, výchovném a zdravotnickém a usnadňovat uskutečňování lidských práv a základních svobod pro všechny, bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství.

2. Ostatní úkoly, funkce a pravomoc Valného shromáždění ve věcech zmíněných v odstavci 1b stanoví kapitoly IX a X.

Článek 14

S výhradou ustanovení článku 12 může Valné shromáždění doporučovat opatření pro pokojnou úpravu každé situace jakéhokoli původu, má-li za to, že by mohla po-

škodit obecné blaho nebo přátelské vztahy mezi národy, zahrnujíc v to situace vzniklé tím, že byla porušena ustanovení této Charty, která určují cíle a zásady Organizace spojených národů.

Článek 15

1. Valné shromáždění dostává od Rady bezpečnosti výroční i zvláštní zprávy a projednává je; tyto zprávy obsahují hlášení o opatřeních, na kterých se Rada bezpečnosti usnesla nebo která učinila, aby byl udržen mezinárodní mír a bezpečnost.

2. Valné shromáždění dostává zprávy od jiných orgánů Organizace spojených národů a projednává je.

Článek 16

V mezinárodní poručenské soustavě vykonává Valné shromáždění ty funkce, které mu ukládají kapitoly XII a XIII, zahrnujíc v to schvalování poručenských úmluv pro oblasti, které nejsou označeny jako strategicky důležité.

Článek 17

1. Valné shromáždění projednává a schvaluje rozpočet Organizace.

2. Náklady Organizace nesou členové podle rozvrhu, jak jej určí Valné shromáždění.

3. Valné shromáždění projednává a schvaluje všechny finanční a rozpočtové dohody s odbornými organizacemi zmíněnými v článku 57 a zkoumá správné rozpočty takových odborných organizací tak, aby jim mohla dávat doporučení.

HLASOVÁNÍ

Článek 18

1. Každý člen Valného shromáždění má jeden hlas.

2. O důležitých otázkách rozhoduje Valné shromáždění dvoutřetinovou většinou členů přítomných a hlasujících. K těmto otázkám patří: doporučení týkající se udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, volba nestálých členů Rady bezpečnosti, volba členů Hospodářské a sociální rady, volba členů Poručenské rady podle odstavce 1c článku 86, přijímání nových členů do Organizace spojených národů, stavení členských práv a výsad, vylučování členů, otázky týkající se působení poručenské soustavy a otázky rozpočtové.

3. Rozhodnutí o jiných otázkách, zahrnujíc v to určování dalších druhů otázek,

o nichž má být rozhodováno dvoutřetinou většinou, činí se většinou členů přítomných a hlasujících.

Článek 19

Člen Organizace spojených národů, který je v prodlení s placením svých příspěvků Organizaci, nemá právo hlasovat ve Valném shromáždění, jestliže se částka jeho nedoplatků rovná částce příspěvků, k nimž je povinen za předcházející dvě plná léta, anebo je-li vyšší. Valné shromáždění může přesto dovolit takovému členu, aby hlasoval, je-li přesvědčeno, že neplacení je způsobeno okolnostmi, které nejsou v moci tohoto člena.

ŘÍZENÍ

Článek 20

Valné shromáždění se schází k pravidelným zasedáním ročním, a kdykoli toho poměry vyžadují, k zasedáním zvláštním. Zvláštní zasedání svolává generální tajemník na žádost Rady bezpečnosti nebo většiny členů Organizace spojených národů.

Článek 21

Valné shromáždění se usnází na svém jednácím řádu. Pro každé zasedání volí si předsedu.

Článek 22

Valné shromáždění může zřídit pomocné orgány, které považuje za nutné k výkonu svých funkcí.

KAPITOLA V

RADA BEZPEČNOSTI

SLOŽENÍ

Článek 23

1. Rada bezpečnosti se skládá z patnácti členů Organizace spojených národů. Čínská republika, Francie, Svaz sovětských socialistických republik, Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Spojené státy americké jsou stálými členy Rady bezpečnosti. Valné shromáždění volí deset dalších členů Organizace jako nestálé členy Rady bezpečnosti, majíc náležitý zřetel především na to, jak členové Organizace přispívají k zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, a k ostatním cílům Organizace, jakož i na spravedlivé rozdělení po stránce zeměpisné.

2. Nestálí členové Rady bezpečnosti se volí na dva roky. Při první volbě nestálých členů Rady bezpečnosti po jejím rozšíření z jedenácti na patnáct členů dva ze čtyř doplňujících členů se volí na 1 rok. Členové,

jejichž funkční období uplynulo, nemohou být ihned voleni znovu.

3. Každý člen Rady bezpečnosti má v Radě jednoho zástupce.

FUNKCE A PRAVOMOC

Článek 24

1. Aby byla zajištěna rychlá a účinná akce Organizace spojených národů, svěřují její členové Radě bezpečnosti základní odpovědnost za udržování mezinárodního míru a bezpečnosti a jsou zajedno v tom, že Rada bezpečnosti, vykonávajíc své úkoly, jež vyplývají z této odpovědnosti, jedná jejich jménem.

2. Vykonávajíc tyto úkoly, postupuje Rada bezpečnosti podle cílů a zásad Organizace spojených národů. Zvláštní pravomoc, která se dává Radě bezpečnosti, aby mohla plnit tyto úkoly, stanoví kapitoly VI, VII, VIII a XII.

3. Rada bezpečnosti předkládá Valnému shromáždění k projednání výroční zprávu a podle potřeby i zprávy zvláštní.

Článek 25

Členové Organizace spojených národů se shodují v tom, že přijmou a provedou roz-

hodnutí Rady bezpečnosti v souladu s touto Chartou.

Článek 26

Aby bylo usnadněno nastolení a udržování mezinárodního míru a bezpečnosti za nejmenšího odčerpávání lidských a hospodářských zdrojů světa na zbrojení, ukládá se Radě bezpečnosti, aby za pomoci Vojenského štábního výboru, zmíněného v článku 47, vypracovala plány na zavedení systému úpravy zbrojení a předložila je členům Organizace spojených národů.

Článek 27

1. Každý člen Rady bezpečnosti má jeden hlas.

2. O procedurálních otázkách rozhoduje Rada bezpečnosti kladnými hlasy devíti členů.

3. O všech ostatních věcech rozhoduje Rada bezpečnosti kladnými hlasy devíti členů včetně hlasů všech stálých členů, rozumí se však, že se při rozhodování podle kapitoly VI a podle odstavce 3 článku 52 strana ve sporu zdrží hlasování.

Článek 28

1. Rada bezpečnosti je organizována tak, aby mohla vykonávat své funkce nepřetržitě. K tomu cíli je každý člen Rady bezpečnosti v sídle Organizace stále zastoupen.

2. Rada bezpečnosti koná periodické schůze, na kterých každý její člen může, jestliže si to přeje, být zastoupen členem vlády nebo jiným zástupcem zvláště určeným.

3. Rada bezpečnosti může konat schůze nejen v sídle Organizace, ale též v kterémkoli jiném místě, jež po jejím soudu nejvíce usnadní její činnost.

Článek 29

Rada bezpečnosti může zřídit pomocné orgány, které považuje za nutné k výkonu svých funkcí.

Článek 30

Rada bezpečnosti se usnází na svém jednacím řádu, v němž stanoví také způsob volby svého předsedy.

Článek 31

Každý člen Organizace spojených národů, který není členem Rady bezpečnosti, může se bez práva hlasu účastnit rozpravy o kterékoli otázce vznesené na Radu bezpečnosti, kdykoli Rada bezpečnosti uzná, že zájmy tohoto člena jsou zvláště dotčeny.

Článek 32

Je-li stranou ve sporu, jejž projednává Rada bezpečnosti, člen Organizace spojených národů, který není členem Rady, nebo stát, který není členem Organizace, bude pozván, aby se bez práva hlasu účastnil rozpravy o sporu. Pro účast státu, který není členem Organizace spojených národů, stanoví Rada bezpečnosti podmínky, jaké uzná za správné.

KAPITOLA VI

POKOJNÉ ŘEŠENÍ SPORŮ

Článek 33

1. Strany v každém sporu, jehož trvání by mohlo ohrozit udržení mezinárodního míru a bezpečnosti, budou nejprve usilovat o jeho řešení vyjednáváním, šetřením, zpro-

středkováním, řízením smírčím, rozhodčím nebo soudním, použitím oblastních orgánů nebo ujednání nebo jinými pokojnými prostředky podle vlastní volby.

2. Rada bezpečnosti, uzná-li to za nutné, požádá strany, aby řešily svůj spor takovými prostředky.

Článek 34

Rada bezpečnosti může konat šetření o každém sporu nebo každé situaci, která by mohla vést k mezinárodním třenicím nebo vyvolat spor, aby určila, zda trvání sporu nebo situace by mohlo ohrozit udržení mezinárodního míru a bezpečnosti.

Článek 35

1. Každý člen Organizace spojených národů může upozornit Radu bezpečnosti nebo Valné shromáždění na každý spor nebo každou situaci povahy zmíněné v článku 34.

2. Stát, který není členem Organizace spojených národů, může upozornit Radu bezpečnosti nebo Valné shromáždění na každý spor, v němž je stranou, přijme-li napřed pro tento spor závazky pokojného řešení stanovené touto Chartou.

3. Jednání Valného shromáždění ve věcech, na které bylo upozorněno podle tohoto článku, řídí se ustanoveními článků 11 a 12.

Článek 36

1. Rada bezpečnosti může v každém období sporu povahy zmíněné v článku 33 nebo situace obdobné povahy doporučit vhodné řízení nebo způsoby postupu při úpravě.

2. Rada bezpečnosti přihlíží ke každému řízení pro řešení sporu, které strany již přijaly.

3. Činíc doporučení podle tohoto článku, Rada bezpečnosti přihlíží rovněž k tomu, že spory právní povahy by strany měly zpravidla vznášet na Mezinárodní soudní dvůr podle ustanovení jeho statutu.

Článek 37

1. Nepodaří-li se stranám urovnat spor povahy zmíněné v článku 33 prostředky v něm uvedenými, vznesou jej na Radu bezpečnosti.

2. Má-li Rada bezpečnosti za to, že trvání tohoto sporu by mohlo vskutku ohrozit udržení mezinárodního míru a bezpečnosti, rozhodne, zda bude jednat podle článku 36, anebo doporučí takové podmínky úpravy, jaké považuje za přiměřené.

Článek 38

Aniž jsou tím dotčena ustanovení článků 33 až 37, Rada bezpečnosti může, žádají-li to všechny strany ve sporu, činit jim doporučení pro pokojné řešení sporu.

KAPITOLA VII

AKCE PŘI OHROŽENÍ MÍRU, PORUŠENÍ MÍRU A ČINECH ÚTOČNÝCH

Článek 39

Rada bezpečnosti určí, zdá došlo k ohrožení míru, porušení míru nebo útočnému činu, a doporučí nebo rozhodne, jaká opatření budou učiněna podle článku 41 a 42, aby byl udržen nebo obnoven mezinárodní mír a bezpečnost.

Článek 40

Aby předešla zhoršení situace, Rada bezpečnosti může, dříve než učiní doporučení nebo rozhodne o opatřeních stanovených v článku 39, vyzvat strany, o které jde, aby splnily taková zatímní opatření, jež považuje za nutná nebo žádoucí. Taková zatímní opatření nejsou na újmu práv, nároků nebo

postavení stran, o které jde. Jestliže taková zatímní opatření nebudou splněna, Rada bezpečnosti k tomu náležitě přihlédne.

Článek 41

Rada bezpečnosti může rozhodnout, jakých opatření nezahrnujících užití ozbrojené síly má být použito, aby jejím rozhodnutím bylo dodáno účinnosti, a může vyzvat členy Organizace spojených národů, aby taková opatření provedli. Tato opatření mohou zahrnovat úplné nebo částečné přerušení hospodářských styků, spoju železničních, námořních, leteckých, poštovních, telegrafních, rádiových a jiných, jakož i přerušení styků diplomatických.

Článek 42

Má-li Rada bezpečnosti za to, že by opatření podle článku 41 nedostačovala anebo že se ukázala nedostatečnými, může podniknout takové akce leteckými, námořními nebo pozemními silami, jaké považuje za nutné k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti. Takové akce mohou zahrnovat demonstrace, blokádu a jiné operace leteckými, námořními nebo pozemními silami členů Organizace spojených národů.

Článek 43

1. Aby přispěli k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti, všichni členové Organizace spojených národů se zavazují, že Radě bezpečnosti na její výzvu a podle zvláštní dohody nebo dohod dají k dispozici ozbrojené síly, pomoc a služby nutné k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti, čítající v to právo průchodu.

2. Taková dohoda nebo dohody určí počty a druhy sil, stupeň jejich pohotovosti a všeobecné rozmístění i ráz služeb a pomoci, jež mají být poskytnuty.

3. O této dohodě nebo dohodách bude jednáno co nejdříve na podnět Rady bezpečnosti. Uzavře je Rada bezpečnosti se členy nebo skupinami členů Organizace a budou podléhat ratifikaci signatárních států podle jejich ústavních předpisů.

Článek 44

Rozhodne-li se Rada bezpečnosti použít síly, pak dříve než vyzve člena v Radě nezastoupeného, aby poskytl ozbrojené jednotky k splnění závazků převzatých podle článku 43, pozve ho, jestliže si to člen přeje, aby se účastnil rozhodování Rady bezpeč-

nosti o použití kontingentů ozbrojených sil tohoto člena.

Článek 45

Aby Organizace spojených národů mohla provádět naléhavá vojenská opatření, budou členové udržovat okamžitě použitelné národní letecké kontingenty pro sdruženou mezinárodní akci donucovací. Jejich sílu, stupeň pohotovosti a plány pro jejich sdruženou akci určí Rada bezpečnosti za pomoci Vojenského štábního výboru v mezích stanovených zvláštní dohodou nebo dohodami zmíněnými v článku 43.

Článek 46

Plány na použití ozbrojených sil vypracuje Rada bezpečnosti za pomoci Vojenského štábního výboru.

Článek 47

1. Zřizuje se Vojenský štábní výbor, aby radil a pomáhal Radě bezpečnosti ve všech otázkách týkajících se vojenských potřeb Rady bezpečnosti při udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, při použití sil jí poskytnutých a jejich velení, úpravě zbrojení a případném odzbrojení.

2. Vojenský štábní výbor se skládá z náčelníků štábů stálých členů Rady bezpečnosti nebo jejich zástupců. Jestliže účinné provádění úkolů vyžaduje, aby se jeho prací zúčastnil některý člen Organizace spojených národů v něm trvale nezastoupený, vyzve jej výbor k účasti.

3. Vojenský štábní výbor odpovídá pod pravomocí Rady bezpečnosti za strategické řízení všech ozbrojených sil Radě bezpečnosti poskytnutých. Otázky, které se týkají velení těmito silám, budou upraveny později.

4. Vojenský štábní výbor může se zmocněním Rady bezpečnosti a po poradě s příslušnými oblastními orgány zřídit oblastní podvýbory.

Článek 48

1. Akce nutné k provedení rozhodnutí Rady bezpečnosti pro udržení mezinárodního míru a bezpečnosti podnikají všichni nebo někteří členové Organizace spojených národů, jak Rada bezpečnosti určí.

2. Taková rozhodnutí provádějí členové Organizace spojených národů přímo i svou akcí v příslušných mezinárodních organizacích, jichž jsou členy.

Článek 49

Členové Organizace spojených národů se spojí, aby si poskytli vzájemnou pomoc při provádění opatření, o nichž rozhodla Rada bezpečnosti.

Článek 50

Jestliže Rada bezpečnosti podniká preventivní nebo donucovací opatření proti některému státu, pak kterýkoli jiný stát, ať člen či nečlen Organizace spojených národů, jemuž vzejdou z provádění těchto opatření zvláštní hospodářské problémy, má právo poradit se s Radou bezpečnosti o řešení těchto problémů.

Článek 51

Žádné ustanovení této Charty neomezuje, v případě ozbrojeného útoku na některého člena Organizace spojených národů, přirozené právo na individuální nebo kolektivní sebeobranu, dokud Rada bezpečnosti neučiní opatření k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti. Opatření učiněná členy při výkonu tohoto práva sebeobrany oznámí se ihned Radě bezpečnosti; nedotýkají se nikterak pravomoci a odpovědnosti Rady bezpečnosti, pokud jde o to, aby kdykoli podle této Charty podnikla takovou akci,

jakou považuje za nutnou k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti.

KAPITOLA VIII

OBLASTNÍ DOHODY

Článek 52

1. Žádné ustanovení této Charty nebrání existenci oblastních dohod nebo orgánů pro řešení takových otázek, týkajících se udržení mezinárodního míru a bezpečnosti, které jsou vhodné pro oblastní akci, jestliže takové dohody nebo orgány a jejich činnost lze sloučit s cíli a zásadami Organizace spojených národů.

2. Členové Organizace spojených národů, kteří vstoupí v takové dohody nebo ustaví takové orgány, vynaloží veškeré úsilí, aby dříve než předloží místní spory Radě bezpečnosti, dosáhli jejich pokojného řešení použitím těchto oblastních dohod nebo orgánů.

3. Rada bezpečnosti povzbuzuje rozvoj pokojného řešení místních sporů použitím takových oblastních dohod nebo orgánů buď na podnět států, jichž se to týká, nebo z popudů Rady bezpečnosti samé.

4. Tento článek se nijak nedotýká použití článků 34 a 35.

Článek 53

1. Kde je to vhodné, použije Rada bezpečnosti takových oblastních dohod nebo orgánů pro donucovací akci pod svým vedením. Avšak žádná donucovací akce nebude podniknuta podle oblastních dohod nebo oblastními orgány bez zmocnění Rady bezpečnosti, ledaže jde o opatření proti některému nepřátelskému státu, blíže určenému v odstavci 2 tohoto článku, tak jak jsou předvídána podle článku 107 nebo v oblastních dohodách směřujících proti obnovení útočné politiky takového státu, dokud Organizace nebude na žádost příslušných vlád pověřena úkolem zabránit dalšímu útoku takového státu.

2. Výraz „nepřátelský stát“, kterého je použito v odstavci 1 tohoto článku, vztahuje se na každý stát, který byl za druhé světové války nepřítelem kteréhokoli signatáře této Charty.

Článek 54

Rada bezpečnosti bude vždy plně zpravována o každé činnosti pro udržení mezi-

národního míru a bezpečnosti, která se podniká nebo zamýšlí podle oblastních dohod nebo oblastními orgány.

KAPITOLA IX

MEZINÁRODNÍ HOSPODÁŘSKÁ A SOCIÁLNÍ SOUČINNOST

Článek 55

Aby se vytvořily poměry stability a blahobytu, jež jsou nutné pro pokojné a přátelské styky mezi národy, založené na úctě k zásadě rovnoprávnosti a sebeurčení národů, Organizace spojených národů bude podporovat :

- a) zvyšování životní úrovně, plnou zaměstnanost a vytváření podmínek pro hospodářský pokrok a rozvoj;
- b) řešení mezinárodních hospodářských, sociálních, zdravotnických a příbuzných problémů, jakož i mezinárodní součinnost v oblasti kultury a výchovy;
- c) obecnou úctu k lidským právům a základním svobodám pro všechny bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství a jejich zachovávání.

Článek 56

Všichni členové se zavazují, že budou společně i jednotlivě jednat v součinnosti s Organizací, aby bylo dosaženo cílů stanovených v článku 55.

Článek 57

1. Různé odborné organizace, které byly zřízeny mezivládními dohodami a mají na základě svých ústav rozsáhlé mezinárodní úkoly v oboru hospodářském, kulturním, sociálním, výchovném, zdravotnickém a v oborech příbuzných, budou přidruženy k Organizaci podle ustanovení článku 63.

2. Organizace, jež budou takto přidruženy k Organizaci spojených národů, označují se dále jako „odborné organizace“.

Článek 58

Organizace činí doporučení pro koordinaci programů a činnosti odborných organizací.

Článek 59

Organizace dává, je-li to vhodné, popud k jednání mezi zúčastněnými státy o vytvoření jakýchkoli nových odborných organi-

zací nutných k dosažení cílů stanovených v článku 55.

Článek 60

Odpovědnost za plnění funkcí Organizace stanovených v této kapitole nese Valné shromáždění a pod jeho vedením Hospodářská a sociální rada, která pro tento účel má pravomoc určenou v kapitole X.

KAPITOLA X

HOSPODÁŘSKÁ A SOCIÁLNÍ RADA

SLOŽENÍ

Článek 61

1. Hospodářská a sociální rada se skládá z dvaceti sedmi členů Organizace spojených národů volených Valným shromážděním.

2. S výhradou ustanovení odst. 3 volí se každý rok devět členů Hospodářské a sociální rady na dobu tří let. Vystupujícího člena lze ihned zvolit znovu.

3. Při první volbě po rozšíření počtu členů Hospodářské a sociální rady z osmnácti na dvacet sedm volí se devět doplňujících členů kromě těch, kteří vyměňují šest členů, jimž uplynulo funkční období na konci daného roku. Funkční období tří z devíti do-

plňujících členů uplyne koncem prvního roku a dalších tří koncem druhého roku podle úpravy učiněné Valným shromážděním.

4. Každý člen Hospodářské a sociální rady má v Radě jednoho zástupce.

FUNKCE A PRAVOMOC

Článek 62

1. Hospodářská a sociální rada může vypracovávat studie a zprávy o mezinárodních otázkách hospodářských, sociálních, kulturních, výchovných, zdravotnických a o věcech příbuzných nebo dávat k nim popud a činit ve všech těchto věcech doporučení Valnému shromáždění, členům Organizace spojených národů a příslušným odborným organizacím.

2. Může činit doporučení, jejichž cílem je podporovat úctu k lidským právům a základním svobodám pro všechny a jejich zachovávání.

3. Může připravovat a Valnému shromáždění předkládat návrhy úmluv ve věcech, které jsou v její působnosti.

4. Může podle pravidel stanovených Organizací spojených národů svolávat mezi-

národní konference o věcech, které jsou v její působnosti.

Článek 63

1. Hospodářská a sociální rada může s kteroukoli z organizací zmíněných v článku 57 uzavírat dohody, které stanoví podmínky, za nichž tato organizace bude přidružena k Organizaci spojených národů. Takové dohody podléhají schválení Valného shromáždění.

2. Může koordinovat činnost odborných organizací tím, že se s nimi radí a činí jim doporučení a že činí doporučení Valnému shromáždění a členům Organizace spojených národů.

Článek 64

1. Hospodářská a sociální rada může učinit vhodná opatření, aby dostávala pravidelné zprávy od odborných organizací. Může se dohodnout s členy Organizace spojených národů a s odbornými organizacemi, aby dostávala zprávy o tom, co podnikli k provedení jejích vlastních doporučení a doporučení Valného shromáždění ve věcech, které patří do působnosti Rady.

2. Může Valnému shromáždění podávat své připomínky k těmto zprávám.

Článek 65

Hospodářská a sociální rada může poskytovat informace Radě bezpečnosti a na její žádost bude jí nápomocna.

Článek 66

1. Hospodářská a sociální rada vykonává funkce, které patří do její působnosti při provádění doporučení Valného shromáždění.

2. Za souhlasu Valného shromáždění může konat služby, o které požádají členové Organizace spojených národů nebo odborné organizace.

3. Provádí jiné funkce, které jsou stanoveny jinde v této Chartě nebo které jí určí Valné shromáždění.

HLASOVÁNÍ

Článek 67

1. Každý člen Hospodářské a sociální rady má jeden hlas.

2. Hospodářská a sociální rada rozhoduje většinou členů přítomných a hlasujících.

Článek 68

Hospodářská a sociální rada zřizuje komise v oboru hospodářském a sociálním a pro podporování lidských práv, i jiné komise, potřebné k výkonu svých funkcí.

Článek 69

Jde-li o věc, na které má zvláštní zájem některý člen Organizace. Hospodářská a sociální rada jej vyzve, aby se bez práva hlasu účastnil jejího jednání v této věci.

Článek 70

Hospodářská a sociální rada může učinit opatření, aby se zástupci odborných organizací bez práva hlasu účastnili jednání Rady, jakož i jednání komisí jí zřízených a aby se její vlastní zástupci účastnili jednání odborných organizací.

Článek 71

Hospodářská a sociální rada může učinit vhodná opatření pro poradní styk s nevládními organizacemi, které se zabývají věcmi patřícími do její působnosti. Taková opatření může dohodnout i s mezinárodními organizacemi, a kde je to vhodné, i s organiza-

cemi vnitrostátními po poradě s členem Organizace spojených národů, o kterého jde.

Článek 72

1. Hospodářská a sociální rada se usnáší na svém jednacím řádu, v němž také stanoví způsob volby svého předsedy.

2. Hospodářská a sociální rada se schází podle potřeby, a to podle svého jednacího řádu, který obsahuje též ustanovení o svolávání schůzí na žádost většiny jejích členů.

KAPITOLA XI

DEKLARACE O NESAMOSPRÁVNÝCH ÚZEMÍCH

Článek 73

Členové Organizace spojených národů, kteří mají nebo přejímají odpovědnost za správu území, jejichž lid ještě nedosáhl v plné míře samosprávy, uznávají zásadu, že zájmy obyvatel těchto zemí jsou nejprůběžnější, a přijímají za svou svatou povinnost závazek, že budou v rámci soustavy mezi-

národního míru a bezpečnosti, zřízené touto Chartou, co nejvíce podporovat jejich blahobyť a že za tím účelem :

- a) zajistí, náležitě dbajíce kultury lidu, o nějž jde, jeho politické, hospodářské, sociální a výchovné povznesení, spravedlivé zacházení s ním a jeho ochranu před zneužíváním ;
- b) budou rozvíjet samosprávu, náležitě přihlížet k politickým tužbám lidu a pomáhat mu v postupném rozvíjení jeho svobodných politických institucí, a to podle zvláštních poměrů každého území a jeho lidu i jejich různých stupňů rozvoje ;
- c) budou posilovat mezinárodní mír a bezpečnost ;
- d) budou podporovat účinná opatření pro rozvoj, podněcovat výzkum, spolupracovat vzájemně, a kdy a kde to bude vhodné, též s odbornými a mezinárodními orgány, aby byly účinně uskutečňovány sociální, hospodářské a vědecké cíle v tomto článku stanovené ;
- e) budou pravidelně zasílat generálnímu tajemníkovi pro informaci — s výhradou omezení, jichž by si vyžádala

bezpečnost a zřetele ústavní — statistické a jiné informace odborného rázu o hospodářských, sociálních a výchovných poměrech území, za která odpovídají, kromě území, o nichž platí kapitoly XII a XIII.

Článek 74

Členové Organizace spojených národů se rovněž shodují v tom, že jejich politika, pokud jde o území, pro něž platí tato kapitola, stejně jako pokud jde o jejich vlastní území, musí být založena na obecné zásadě dobrého sousedství a náležitě přihlížet k zájmům a prospěchu ostatního světa ve věcech sociálních, hospodářských a obchodních.

KAPITOLA XII MEZINÁRODNÍ PORUČENSKÁ SOUSTAVA

Článek 75

Organizace spojených národů zřídí pod svým vedením mezinárodní poručenskou soustavu pro správu a kontrolu území, která této soustavě budou podřízena jed-

notlivými pozdějšími dohodami. Tato území se dále označují jako „poručenská území“.

Článek 76

Základní úkoly poručenské soustavy ve shodě s cíli Organizace spojených národů, vyhlášenými v článku 1 této Charty, jsou:

- a) posilovat mezinárodní mír a bezpečnost;
- b) podporovat politický, hospodářský a sociální pokrok obyvatel poručenských území, rozvoj jejich vzdělání a jejich postupný vývoj k samosprávě nebo nezávislosti, s přihlédnutím k zvláštním okolnostem každého území a jeho lidu a svobodně vysloveným tužbám tohoto lidu a k ustanovením jednotlivých poručenských dohod;
- c) posilovat úctu k lidským právům a základním svobodám pro všechny, bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství, a posilovat vědomí vzájemné závislosti národů světa;
- d) zajistit všem členům Organizace spojených národů a jejich příslušníkům rovné nakládání v oboru sociálním,

hospodářském a obchodním, jakož i rovné nakládání s jejich příslušníky při výkonu spravedlnosti, aniž by tím bylo dotčeno uskutečňování úkolů již uvedených, a s výhradou ustanovení článku 80.

Článek 77

1. Poručenská soustava se vztahuje na území, která patří do těchto kategorií a budou jí podřízena poručenskými dohodami:

- a) území, která jsou nyní pod mandátem;
- b) území, která by byla odloučena od nepřátelských států v důsledku druhé světové války;
- c) území, která budou dobrovolně podřízena této soustavě státy odpovědnými za jejich správu.

2. Pozdější dohoda ustanoví, která území uvedených kategorií budou podřízena poručenské soustavě a za jakých podmínek.

Článek 78

Poručenská soustava se nevztahuje na území, která se stanou členy Organizace spojených národů, poněvadž vztahy mezi členy jsou založeny na účtě k zásadě svrchované rovnosti.

Článek 79

O poručenských podmínkách pro každé území, které má být podřízeno poručenské soustavě, jakož i o veškerých úpravách a změnách, dohodnou se státy přímo zúčastněné, včetně mocnosti mandátní, jde-li o území pod mandátem některého člena Organizace spojených národů. Schvalovány budou podle článku 83 a 85.

Článek 80

1. S výhradou toho, co bude ujednáno v jednotlivých poručenských dohodách, uzavřených podle článků 77, 79 a 81 a podřizujících každé takové území poručenské soustavě, a dokud takové dohody nebudou uzavřeny, žádné ustanovení v této kapitole nebude přímo ani nepřímo vykládáno tak, že nějak pozměňuje jakákoli práva některého státu nebo lidu nebo ustanovení platných mezinárodních smluv, jejichž stranami jsou členové Organizace spojených národů.

2. Odstavec 1 tohoto článku nebude vykládán tak, jako by skýtal důvody k prodlení nebo odkladu jednání o dohodách nebo sjednání dohod, jimiž se mandátní nebo jiná území podřizují poručenské soustavě podle článku 77.

Článek 81

Poručenská dohoda bude vždy obsahovat podmínky, za kterých bude poručenské území spravováno, a určí moc, která bude vykonávat správu poručenského území. Takovou mocí, dále nazývanou „spravující moc“, může být jeden nebo několik států nebo Organizace spojených národů sama.

Článek 82

V poručenské dohodě může být určena jedna nebo více strategických oblastí, které mohou zahrnovat část nebo celek poručenského území, pro něž dohoda platí, bez újmy zvláštní dohody nebo zvláštních dohod podle článku 43.

Článek 83

1. Všechny funkce Organizace spojených národů ve strategických oblastech, včetně schvalování ustanovení poručenských dohod i jejich úprav nebo změn, vykonává Rada bezpečnosti.

2. Základní úkoly stanovené v článku 76 platí pro lid každé strategické oblasti.

3. S výhradou ustanovení poručenských dohod, a aniž by byly dotčeny zřetele bezpečnostní, použije Rada bezpečnosti v stra-

tegických oblastech pomoci Poručenské rady při výkonu těch funkcí Organizace spojených národů, které vyplývají z poručenské soustavy a týkají se věcí politických, hospodářských, sociálních a výchovných.

Článek 84

Spravující moc je povinna zajistit, aby poručenské území přispívalo k udržování mezinárodního míru a bezpečnosti. Za tím účelem může spravující moc použít dobrovolnických sil, prostředků a pomoci poručenského území při plnění závazků, které v této věci převzala vůči Radě bezpečnosti, jakož i pro místní obranu a udržování práva a pořádku v poručenském území.

Článek 85

1. Funkce Organizace spojených národů ve věci poručenských dohod pro všechny oblasti neoznačené jako strategické, včetně schvalování ustanovení poručenských dohod a jejich úprav nebo změn, vykonává Valné shromáždění.

2. Poručenská rada, jednajíc pod vedením Valného shromáždění, bude Valnému shromáždění pomáhat při vykonávání těchto funkcí.

KAPITOLA XIII

PORUČENSKÁ RADA

SLOŽENÍ

Článek 86

1. Poručenská rada se skládá z těchto členů Organizace spojených národů:

- a) z členů spravujících poručenská území;
- b) z těch členů vyjmenovaných v článku 23, kteří nespravují poručenská území;
- c) z tolika jiných členů zvolených na dobu tří let Valným shromážděním, kolik je třeba, aby bylo zajištěno, že celkový počet členů Poručenské rady bude rovným dílem rozdělen mezi ty členy Organizace spojených národů, kteří poručenská území spravují, a ty, kteří taková území nespravují.

2. Každý člen Poručenské rady určí osobu zvláště kvalifikovanou jako svého zástupce v Radě.

FUNKCE A PRAVOMOC

Článek 87

Vykonávající své funkce, Valné shromáždění a pod jeho vedením Poručenská rada mohou:

- a) projednávat zprávy předložené spravující mocí;
- b) přijímat petice a zkoumat je v poradním styku se spravující mocí;
- c) zařizovat pravidelné návštěvy v příslušných poručenských územích ve lhůtách dohodnutých se spravující mocí;
- d) provádět tyto i jiné úkony podle ustanovení poručenských dohod.

Článek 88

Poručenská rada vypracuje dotazník o politickém, hospodářském, sociálním a výchovném pokroku obyvatel každého poručenského území a spravující moc každého poručenského území, které patří do působnosti Valného shromáždění, podává mu na základě tohoto dotazníku každoročně zprávu.

HLASOVÁNÍ

Článek 89

1. Každý člen Poručenské rady má jeden hlas.
2. Poručenská rada rozhoduje většinou členů přítomných a hlasujících.

Článek 90

1. Poručenská rada se usnází na svém jednacím řádu, v němž také stanoví způsob volby svého předsedy.

2. Poručenská rada se schází podle potřeby, a to podle svého jednacího řádu, který obsahuje též ustanovení o svolávání schůzí na žádost většiny jejích členů.

Článek 91

Poručenská rada použije, je-li to vhodné, pomoci Hospodářské a sociální rady a odborných organizací ve věcech, které se jich týkají.

KAPITOLA XIV

MEZINÁRODNÍ SOUDNÍ DVŮR

Článek 92

Mezinárodní soudní dvůr je hlavním soudním orgánem Organizace spojených národů. Působí podle připojeného statutu, který je založen na statutu Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti a je nedílnou částí této Charty.

Článek 93

1. Všichni členové Organizace spojených národů jsou ipso facto účastníky statutu Mezinárodního soudního dvora.

2. Stát, který není členem Organizace, může se stát účastníkem statutu Mezinárodního soudního dvora za podmínek, které v každém případě určí Valné shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti.

Článek 94

1. Každý člen Organizace se zavazuje, že se podrobí rozhodnutí Mezinárodního soudního dvora v každém sporu, v kterém je stranou.

2. Jestliže strana v některém sporu nesplní své závazky z rozsudku vynesného Mezinárodním soudním dvorem, může se druhá strana obrátit na Radu bezpečnosti, jež, považuje-li to za nutné, může činit doporučení nebo rozhodnout, jaká opatření mají být učiněna, aby rozsudek byl vykonán.

Článek 95

Žádné ustanovení této Charty nebrání členům Organizace spojených národů, aby nesvěřovali řešení svých sporů jiným sou-

dům na základě dohod, které již platí nebo které teprve budou sjednány.

Článek 96

1. Valné shromáždění nebo Rada bezpečnosti mohou požádat Mezinárodní soudní dvůr, aby dal posudek o kterékoli právní otázce.

2. Jiné orgány Organizace spojených národů a odborné organizace, které k tomu mohou být Valným shromážděním kdykoli zmocněny, mohou rovněž žádat Dvůr o posudek v právních otázkách, které vznikají v oboru jejich činnosti.

KAPITOLA XV

SEKRETARIÁT

Článek 97

Sekretariát se skládá z generálního tajemníka a zaměstnanců, jichž bude Organizace potřebovat. Generálního tajemníka jmenuje Valné shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti. Je hlavním správním úředníkem Organizace.

Článek 98

Generální tajemník působí v této funkci na všech schůzích Valného shromáždění, Rady bezpečnosti, Hospodářské a sociální rady i Poručenské rady a vykonává všechny ostatní úkoly, které mu tyto orgány svěří. Generální tajemník podává Valnému shromáždění výroční zprávu o činnosti Organizace.

Článek 99

Generální tajemník může upozornit Radu bezpečnosti na každou věc, která podle jeho názoru může ohrozit udržení mezinárodního míru a bezpečnosti.

Článek 100

1. Generální tajemník a zaměstnanci, vykonávající své povinnosti, nebudou žádat ani přijímat pokyny od žádné vlády ani od kterékoli jiné moci vně Organizace. Vystříhají se každého jednání, které by se neslučovalo s jejich postavením mezinárodních úředníků odpovědných pouze Organizaci.

2. Každý člen Organizace se zavazuje, že bude dbát výlučné mezinárodní povahy úkolů generálního tajemníka a zaměstnanců

a že se nebude snažit, aby na ně při vykonávání jejich úkolů působil.

Článek 101

1. Zaměstnance jmenuje generální tajemník podle předpisů stanovených Valným shromážděním.

2. Vhodní zaměstnanci se natrvalo přidělí Hospodářské a sociální radě, Poručenské radě a podle potřeby i jiným orgánům Organizace. Tito zaměstnanci tvoří součást sekretariátu.

3. Při přijímání zaměstnanců a stanovení jejich služebních podmínek je třeba se řídit především nutností zajistit co nejvyšší úroveň výkonnosti, znalosti a bezúhonnosti. Je třeba náležitě dbát toho, aby zaměstnanci byli vybíráni na zeměpisné základně co nejširší.

KAPITOLA XVI

RUZNÁ USTANOVENÍ

Článek 102

1. Každá smlouva a každá mezinárodní dohoda, uzavřená kterýmkoli členem Organizace spojených národů po tom, kdy tato Charta nabude účinnosti, bude co nejdříve registrována u sekretariátu a bude jím uveřejněna.

2. Žádná strana jakékoli smlouvy nebo mezinárodní dohody, která nebude registrována podle ustanovení odstavce 1 tohoto článku, nemůže se jí dovolávat před žádným orgánem Organizace spojených národů.

Článek 103

V případě rozporu mezi závazky členů Organizace podle této Charty a jejich závazky podle kterékoli jiné mezinárodní dohody, mají přednost závazky podle této Charty.

Článek 104

Organizace spojených národů požívá na území každého svého člena takové právní způsobilosti, jaká je nutná k výkonu jejích funkcí a k uskutečňování jejích cílů.

Článek 105

1. Organizace spojených národů požívá na území každého svého člena takových výsad a imunit, jaké jsou nutné k uskutečňování jejích cílů.

2. Zástupci členů Organizace spojených národů a úředníci Organizace požívají rovněž takových výsad a imunit, jaké jsou

nutné k nezávislému výkonu jejich funkcí, které souvisí s činností Organizace.

3. Valné shromáždění může činit doporučení, pokud jde o určení, jak v podrobnostech používat odstavců 1 a 2 tohoto článku, nebo může navrhnout členům Organizace spojených národů úmluvy k tomu cíli.

KAPITOLA XVII

PŘECHODNÁ OPATŘENÍ BEZPEČNOSTNÍ

Článek 106

Dokud nenabudou účinnosti takové zvláštní dohody, zmíněné v článku 43, které Radě bezpečnosti podle jejího mínění umožní, aby začala plnit své úkoly podle článku 42, strany zúčastněné na Deklaraci čtyř států, podepsané v Moskvě dne 30. října 1943, a Francie se poradí podle odstavce 5 této Deklarace navzájem, a bude-li toho podle okolností třeba, i s jinými členy Organizace spojených národů, o takové společné akci jménem Organizace, jež by byla nutná k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti.

Článek 107

Jde-li o akci proti státu, který byl za druhé světové války nepřitelem kteréhokoli signatáře této Charty, nic v této Chartě nečiní takovou akci neoprávněnou, ani jí nebrání, jestliže ji jako důsledek této války podnikly nebo schválily vlády, které mají odpovědnost za takovou akci.

KAPITOLA XVIII

ZMĚNY

Článek 108

Změny této Charty nabudou účinnosti pro všechny členy Organizace spojených národů, budou-li schváleny hlasy dvou třetin členů Valného shromáždění a ratifikovány dvěma třetinami členů Organizace podle jejich ústavních předpisů, čítajíc v to všechny stálé členy Rady bezpečnosti.

Článek 109

1. Obecná konference členů Organizace spojených národů pro revizi této Charty může se konat v době a místě, které budou určeny hlasy dvou třetin Valného shromáždění.

dění a hlasy kterýchkoli devíti členů Rady bezpečnosti. Každý člen Organizace má na konferenci jeden hlas.

2. Jakékoli pozměnění této Charty, doporučené dvoutřetinovou většinou hlasů konference, nabude účinnosti, bude-li ratifikována dvěma třetinami členů Organizace podle jejích ústavních předpisů, čítajíc v to všechny stálé členy Rady bezpečnosti.

3. Nebude-li se taková konference konat před desátým výročním zasedáním Valného shromáždění, počítáno od té doby, kdy tato Charta nabude účinnosti, bude návrh na svolání takové konference dán na pořad tohoto zasedání Valného shromáždění a konference se bude konat, bude-li tak rozhodnuto většinou hlasů členů Valného shromáždění a hlasy kterýchkoli sedmi členů Rady bezpečnosti.

KAPITOLA XIX

RATIFIKACE A PODPIS

Článek 110

1. Tato Charta bude ratifikována signatárními státy podle jejich ústavních předpisů.

2. Ratifikační listiny budou uloženy u vlády Spojených států amerických, jež zpraví o každém uložení všechny signatární státy, jakož i generálního tajemníka Organizace, až bude jmenován.

3. Tato Charta nabude účinnosti uložením ratifikačních listin Republiky čínské, Francie, Svazu sovětských socialistických republik, Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, Spojených států amerických a většiny ostatních signatárních států. Poté bude vládou Spojených států amerických sepsán protokol o uložení ratifikačních listin a jeho opisy zaslány všem signatárním státům.

4. Signatární státy této Charty, které ji budou ratifikovat po tom, kdy nabyla účinnosti, stanou se původními členy Organizace spojených národů ode dne, kdy uloží své příslušné ratifikační listiny.

Tato Charta, jejíž čínský, francouzský, ruský, anglický a španělský text jsou stejně autentické, zůstane uložena v archivu vlády Spojených států amerických. Její řádně ověřené opisy zašle tato vláda vládám ostatních signatárních států.

Na důkaz toho podepsali zástupci vlád Spojených národů tuto Chartu.

Dáno v městě San Franciscu dne dvacátého šestého června roku tisíc devět set čtyřicet pět.

STATUT MEZINÁRODNÍHO SOUDNÍHO DVORA

Článek 1

MEZINÁRODNÍ SOUDNÍ DVŮR, zřízený Chartou Organizace spojených národů jako hlavní soudní orgán Spojených národů, ustaví se a bude působit podle ustanovení tohoto statutu.

KAPITOLA I ORGANIZACE DVORA

Článek 2

Dvůr je sbor nezávislých soudců, volených bez zřetele na jejich státní příslušnost z osob vysoké mravní úrovně, které jsou způsobilé zastávat ve svých zemích nejvyšší soudní funkce nebo jsou uznanými znalci mezinárodního práva.

Článek 3

1. Dvůr se skládá z patnácti členů, mezi nimiž nemůže být více než jeden příslušník téhož státu.

2. O osobě, která by, pokud jde o členství ve Dvoře, mohla být považována za příslušníka více než jednoho státu, má se za to, že

je příslušníkem toho státu, kde obvykle vykonává svá občanská a politická práva.

Článek 4

1. Členy Dvora volí Valné shromáždění a Rada bezpečnosti ze seznamu osob navržených státními skupinami Stálého rozhodčího dvora, a to podle ustanovení, která následují.

2. Jestliže někteří členové Organizace spojených národů nejsou zastoupeni ve Stálém rozhodčím dvoru, navrhuji kandidáty státní skupiny jmenované k tomu účelu jejich vládami, a to za týchž podmínek, jaké předepisuje pro členy Stálého rozhodčího dvora článek 44 Haagské úmluvy z roku 1907 o pokojném řešení mezinárodních sporů.

3. Podmínky, za nichž se stát, který je účastníkem tohoto statutu, ale není členem Organizace spojených národů, může účastnit volby členů Dvora, budou stanoveny, nebude-li zvláštní dohody, Valným shromážděním na doporučení Rady bezpečnosti.

Článek 5

1. Alespoň tři měsíce před dnem volby vyzve generální tajemník Organizace spoje-

ných národů písemně členy Stálého rozhodčího dvora ze států, které jsou účastníky tohoto statutu, a členy státních skupin jmenovaných podle článku 4 odstavce 2, aby v určené lhůtě jmenovali za každou skupinu osoby způsobilé ujmouti se funkce člena Dvora.

2. Žádná skupina nemůže jmenovat více než čtyři osoby, z nichž nejvýše dvě vlastní státní příslušnosti. Počet kandidátů navržených skupinou nemůže být nikdy větší než dvojnásobek počtu míst, která mají být obsazena.

Článek 6

Doporučuje se, aby se každá státní skupina, dříve než učiní tyto návrhy, poradila se svým nejvyšším soudem, se svými právníckými fakultami i školami a se svými národními akademii a národními odbočkami mezinárodních akademií, které se zabývají studiem práva.

Článek 7

1. Generální tajemník připraví abecední seznam všech osob takto navržených. S výjimkou ustanovení článku 12 odstavce 2 lze volit pouze tyto osoby.

2. Tento seznam předloží generální tajemník Valnému shromáždění a Radě bezpečnosti.

Článek 8

Valné shromáždění a Rada bezpečnosti provedou volbu členů Dvora nezávisle na sobě.

Článek 9

Při každé volbě mají volitelé na paměti, nejen že každá z osob, které mají být voleny, má mít potřebnou způsobilost, nýbrž i to, že ve sboru jako celku mají být zastoupeny hlavní formy civilizace a hlavní právní soustavy světa.

Článek 10

1. Jsou zvoleni ti kandidáti, kteří dosáhli naprosté většiny hlasů ve Valném shromáždění a v Radě bezpečnosti.

2. Při hlasování v Radě bezpečnosti, nechť jde o volbu soudců nebo o jmenování členů společného výboru podle článku 12, nečiní se rozdíl mezi stálými a nestálými členy Rady bezpečnosti.

3. Dosáhne-li naprosté většiny ve Valném shromáždění i v Radě bezpečnosti více příslušníků téhož státu, považuje se za zvoleného pouze nejstarší z nich.

Článek 11

Jestliže po první volební schůzi zůstane jedno nebo více míst neobsazeno, koná se druhá, a je-li třeba, i třetí schůze.

Článek 12

1. Jestliže po třetí volební schůzi nebude ještě jedno nebo více míst obsazeno, může býti na žádost Valného shromáždění nebo Rady bezpečnosti kdykoli utvořen společný výbor o šesti členech, z nich tři jmenuje Valné shromáždění a tři Rada bezpečnosti, aby vybral naprostou většinou hlasů jednu osobu pro každé dosud volné místo a navrhl ji jednak Valnému shromáždění, jednak Radě bezpečnosti ke schválení.

2. Dohodne-li se společný výbor jednomyslně na osobě, která splňuje vyžadované podmínky, může ji pojmout do svého seznamu, i když nebyla v seznamu navržených podle článku 7.

3. Dojde-li společný výbor k přesvědčení, že se mu nepodaří uskutečnit volbu, obsadí ti členové Dvora, kteří již byli zvoleni, ve lhůtě, kterou ustanoví Rada bezpečnosti, zbylá volná místa výběrem z kandidátů,

kteří dostali hlasy ve Valném shromáždění nebo v Radě bezpečnosti.

4. Při rovnosti hlasů mezi soudci rozhoduje hlas nejstaršího z nich.

Článek 13

1. Členové Dvora se volí na devět let a mohou být zvoleni znovu; avšak u soudců zvolených při první volbě uplyne funkční období pěti soudců koncem třetího roku a funkční období jiných pěti soudců koncem šestého roku.

2. Soudce, jejichž funkce v počátečním období, jak stanoveno výše, skončí po třech a šesti letech, vybere generální tajemník losem ihned po první volbě.

3. Členové Dvora zastávají svou funkci, dokud jejich místa nebudou obsazena. Ale i potom, když budou nahrazeni, dokončí všechny případy, jimiž se počali zabývat.

4. Vzdá-li se člen Dvora své funkce, učiní o tom oznámení předsedovi Dvora, aby je sdělil generálnímu tajemníkovi. Tímto sdělením se místo uprazdňuje.

Článek 14

Uprázdňená místa se obsazují tímž postupem jako při první volbě, s výhradou

těchto ustanovení: do měsíce poté, kdy došlo k uprázdnění místa, rozešle generální tajemník výzvy stanovené v článku 5 a Rada bezpečnosti určí den volby.

Článek 15

Člen Dvora zvolený, aby nahradil člena, jehož funkční období se neskončilo, zastává funkci pro zbytek období svého předchůdce.

Článek 16

1. Žádný člen Dvora nemůže zastávat politickou nebo správní funkci ani se zabývat jinou činností, která by měla povahu povolání.

2. V pochybnostech rozhodne Dvůr.

Článek 17

1. Člen Dvora nemůže vystupovat v žádné věci jako zmocněnec, poradce nebo právní zástupce.

2. Člen Dvora nemůže mít účast na rozhodování v žádné věci, v níž vystupoval dříve za některou stranu jako zmocněnec, poradce nebo právní zástupce anebo jako člen vnitrostátního nebo mezinárodního soudu neb vyšetřovací komise nebo v jakékoli jiné funkci.

3. V pochybnostech rozhodne Dvůr.

Článek 18

1. Žádný člen Dvora nemůže býti zbaven své funkce, ledaže podle jednomyslného mínění ostatních členů již nesplňuje potřebné podmínky.

2. Tajemník Dvora vyrozumí o tom úředně generálního tajemníka.

3. Tímto sdělením se místo uprazdňuje.

Článek 19

Při výkonu svých funkcí požívají členové Dvora diplomatických výsad a imunit.

Článek 20

Každý člen Dvora, dříve než se ujme své funkce, prohlásí slavnostně na veřejném zasedání, že svou pravomoc bude vykonávat nestranně a svědomitě.

Článek 21

1. Dvůr volí na tři léta svého předsedu a místopředsedu; mohou být zvoleni znovu.

2. Dvůr jmenuje svého tajemníka a zařídí jmenování jiných úředníků, jichž je třeba.

Článek 22

1. Sídlo Dvora je v Haagu. To však nebrání, aby Dvůr nezasedal a nevykonával své funkce i jinde, kdykoli to považuje za žádoucí.

2. Předseda a tajemník Dvora bydlí v sídle Dvora.

Článek 23

1. Dvůr zasedá stále kromě soudních prázdnin, jejichž dobu a délku si sám určuje.

2. Členové Dvora mají právo na pravidelnou dovolenou, jejíž dobu a délku určuje Dvůr, přihlížející k vzdálenosti mezi Haagem a domovem každého soudce.

3. Členové Dvora jsou povinni býti stále Dvoru po ruce, ledaže jsou na dovolené nebo že jim brání v účasti nemoc nebo jiné vážné důvody, které předsedovi náležitě vysvětlí.

Článek 24

1. Jestliže se člen Dvora z nějakého zvláštního důvodu domnívá, že by se neměl účastnit rozhodování o určité věci, uvědomí o tom předsedu.

2. Domnívá-li se předseda, že by některý

člen Dvora neměl z nějakého zvláštního důvodu zasedat v určité věci, upozorní ho na to.

3. Je-li v takovém případě rozpor mezi členem Dvora a předsedou, rozhodne Dvůr.

Článek 25

1. Nestanoví-li tento statut výslovně něco jiného, zasedá Dvůr v plném složení.

2. Pokud počet soudců, kteří jsou po ruce pro ustavení Dvora, neklesne pod jedenáct, může jednací řád Dvora stanovit, že jeden nebo více soudců může být podle okolností a střídavě zproštěn povinnosti zasedat.

3. Kvorum devíti soudců stačí k ustavení Dvora.

Článek 26

1. Dvůr může podle potřeby utvořit jeden nebo více senátů, složených podle rozhodnutí Dvora ze tří nebo více soudců, aby se zabývaly určitými kategoriemi sporů, například spory ve věcech pracovních a spory, které se týkají dopravy a průvozu.

2. Dvůr může kdykoli utvořit senát, aby se zabýval určitým sporem. Počet soudců tvořících takový senát určí Dvůr se souhlasem stran.

3. Senáty utvořené podle tohoto článku projednávají a rozhodují spory, jestliže strany o to požádají.

Článek 27

Rozsudek kteréhokoli senátu utvořeného podle článku 26 a 29 platí za vydaný Dvorem.

Článek 28

Senáty utvořené podle článku 26 a 29 mohou se souhlasem stran zasedat a vykonávat své funkce i jinde než v Haagu.

Článek 29

V zájmu rychlého vyřizování věcí utvoří Dvůr každý rok senát o pěti soudcích, který může na žádost stran projednávat a rozhodovat spory v zkráceném řízení. Mimoto budou vybráni dva soudcové, aby nahradili soudce, kteří by nemohli zasedat.

Článek 30

1. Dvůr určí v jednacím řádu, jakým způsobem bude vykonávat své funkce. Zejména ustanoví pravidla soudního řízení.

2. Jednací řád Dvora může stanovit, že

u Dvora nebo v některém jeho senátě zasedají přisedící bez hlasovacího práva.

Článek 31

1. Soudcové, kteří jsou státními příslušníky kterékoli strany, podržují právo zasedat ve sporu na Dvůr vzneseném.

2. Zasedá-li ve Dvoru soudce, který je státním příslušníkem jedné ze stran, může si druhá strana určit osobu, která bude zasedat jakožto soudce. Výběr se provádí především z osob, které byly navrženy jako kandidáti podle článků 4 a 5.

3. Nezasedá-li ve Dvoru žádný soudce, který by byl státním příslušníkem některé strany, může si každá strana určit soudce podle odstavce 2 tohoto článku.

4. Ustanovení tohoto článku platí v případech upravených článku 26 a 29. V takových případech vyzve předseda jednoho nebo podle potřeby dva z členů Dvora tvořících senát, aby postoupili místo členům Dvora, kteří jsou státními příslušníky stran, o něž jde, a není-li jich nebo nemohou-li se dostavit, soudcům stranami zvlášť určeným.

5. Je-li tu společenství několika stran ve sporu, počítají se, pokud jde o předcházející ustanovení, za stranu jedinou. V pochybnostech rozhodne Dvůr.

6. Soudcové určení podle ustanovení odstavců 2, 3 a 4 tohoto článku musí vyhovo-
vat požadavkům článků 2, 17 odstavec 2, 20 a 24 tohoto statutu. Rozhodování se účastní rovnoprávně se svými kolegy.

Článek 32

1. Každý člen Dvora dostává roční plat.

2. Předseda dostává zvláštní roční pří-
davek.

3. Místopředseda dostává zvláštní pří-
davek za každý den, kdy působí jako před-
seda.

4. Soudcové určení podle článku 31, kteří nejsou členy Dvora, dostávají náhradu za každý den, kdy vykonávají své funkce.

5. Tyto platy, přídavky a náhrady určuje Valné shromáždění. Po dobu funkčního období nemohou být sníženy.

6. Plat tajemníka Dvora určí Valné shro-
máždění na návrh Dvora.

7. Řád usnesený Valným shromážděním

určí podmínky, za nichž se poskytují odpovídné platy členům a tajemníkovi Dvora, jakož i podmínky, za nichž se jim hradí jejich cestovní výlohy.

8. Tyto platy, přídavky a náhrady jsou prosty všech daní.

Článek 33

Náklady Dvora nese Organizace spojených národů tak, jak rozhodne Valné shromáždění.

KAPITOLA II

PŘÍSLUŠNOST DVORA

Článek 34

1. Pouze státy mohou být stranami v řízení přede Dvorem.

2. Dvůr může za podmínek stanovených v jeho jednacím řádu žádat od veřejných mezinárodních organizací informace ve věcech vznesených sporů a přijímá takové informace, předloží-li mu je tyto organizace ze svého vlastního podnětu.

3. Kdykoli jde v nějakém sporu na Dvůr

vzneseném o výklad ustavujícího aktu některé mezinárodní organizace neb o výklad některé mezinárodní úmluvy přijaté na základě tohoto aktu, zpraví o tom tajemník Dvora tuto mezinárodní organizaci a dodá jí opis celého písemného řízení.

Článek 35

1. Přístup ke Dvoru mají státy, které jsou stranami zúčastněnými na tomto statutu.

2. Podmínky, za nichž mají přístup ke Dvoru jiné státy, stanoví Rada bezpečnosti, pokud v platných smlouvách není zvláštních ustanovení; tyto podmínky nesmějí však způsobit nerovné postavení stran přede Dvorem.

3. Je-li stranou ve sporu stát, který není členem Organizace spojených národů, určí Dvůr částku, kterou má tato strana přispět na náklady Dvora. Toto ustanovení neplatí, jestliže tento stát na náklady Dvora již přispívá.

Článek 36

1. Příslušnost Dvora se vztahuje na všechny spory, které naň strany vznesou, a na všechny otázky zvlášť předvídané Chartou Organizace spojených národů, v platných smlouvách a úmluvách.

2. Státy, které jsou účastníky tohoto statutu, mohou kdykoli prohlásit, že uznávají vůči každému jinému státu, který přijímá stejný závazek, za závaznou ipso facto a bez zvláštního ujednání příslušnost Dvora ve všech právních sporech, které se týkají:

- a) výkladu některé smlouvy;
- b) kterékoli otázky mezinárodního práva;
- c) existence jakékoli skutečnosti, která by, jestliže by byla prokázána, zakládala porušení některého mezinárodního závazku;
- d) druhu nebo rozsahu náhrady, kterou je nutno dát za porušení některého mezinárodního závazku.

3. Taková prohlášení lze učinit nepodmínečně nebo s podmínkou vzájemnosti, pokud jde o určitý počet států nebo určité státy anebo na určitou dobu.

4. Toto prohlášení se uloží u generálního tajemníka Organizace spojených národů, který dodá jejich opisy účastníkům statutu a tajemníku Dvora.

5. Prohlášení podle článku 36 statutu

Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti, která jsou dosud v platnosti, pokládají se mezi účastníky tohoto statutu za přijetí závazné příslušnosti Mezinárodního soudního dvora na dobu, pro kterou měly ještě platit, a v souladu s jejich obsahem.

6. Vznikne-li spor o příslušnosti Dvora, rozhodne Dvůr.

Článek 37

Kdykoli platná smlouva nebo úmluva stanoví, že určitá otázka má být vznesena na soud, který zřídí Společnost národů, nebo na Stálý dvůr mezinárodní spravedlnosti, bude v této věci, pokud jde o účastníky tohoto statutu, příslušný Mezinárodní soudní dvůr.

Článek 38

1. Dvůr, jehož úkolem je rozhodovat podle mezinárodního práva spory, které jsou mu předloženy, aplikuje

- a) mezinárodní úmluvy, ať obecné či partikulární, stanovící pravidla výslovně uznaná státy ve sporu;
- b) mezinárodní obyčej, jakožto důkaz obecné praxe uznávané za právo;

- c) obecné zásady právní uznávané civilizovanými národy;
- d) s výhradou ustanovení článku 59 soudní rozhodnutí a učení nejkvalifikovanějších znalců veřejného práva různých národů jakožto podpůrný prostředek k určování právních pravidel.

2. Toto ustanovení se nedotýká pravomoci Dvora rozhodovat *ex aequo et bono*, jestliže strany s tím souhlasí.

KAPITOLA III

ŘÍZENÍ

Článek 39

1. Úředním jazykem Dvora je francouzština a angličtina. Dohodnou-li se strany, aby se spor projednával francouzsky, vynáší se rozsudek ve francouzštině. Dohodnou-li se strany, aby se spor projednával anglicky, vynáší se rozsudek v angličtině.

2. Není-li dohody, kterého z těchto jazyků má být užito, může každá strana při jednání užívat toho, kterému dává přednost; rozhodnutí Dvora bude vydáno fran-

couzsky a anglicky. V tomto případě Dvůr zároveň určí, který z obou textů je autentický.

3. Na žádost strany Dvůr dovolí, aby strana užívala jiného jazyka než francouzského nebo anglického.

Článek 40

1. Spory se vznášejí na Dvůr podle okolnosti buď oznámením kompromisu, nebo písemnou žalobou zaslanou tajemníkovi Dvora. V obou případech budiž označen předmět sporu, jakož i strany.

2. Tajemník Dvora ihned zašle žalobu všem, jichž se to týká.

3. Prostřednictvím generálního tajemníka vyrozumí rovněž členy Organizace spojených národů, jakož i všechny ostatní státy, které jsou oprávněny vystupovat přede Dvorem.

Článek 41

1. Má-li Dvůr za to, že okolnosti toho vyžadují, je oprávněn určit zatímní opatření, jež je třeba učinit k zachování práv každé strany.

2. Než bude přijato konečné rozhodnutí, dá se o určených opatřeních ihned zpráva stranám a Radě bezpečnosti.

Článek 42

1. Strany jsou zastoupeny svými zmocněnci.

2. Předě Dvorem mohou užívat pomoci poradců nebo právních zástupců.

3. Zmocněnci, poradci a právní zástupci stran přede Dvorem požívají výsad a imunit, které jsou nutné k nezávislému výkonu jejich funkcí.

Článek 43

1. Řízení se skládá ze dvou částí, písemné a ústní.

2. Písemné řízení záleží v tom, že se Dvoru a stranám zašlou podání, odpovědi na podání, a pokud třeba, i repliky; rovněž všechny písemnosti a průvodní doklady.

3. Zasílají se prostřednictvím tajemníka Dvora v pořadí a ve lhůtách stanovených Dvorem.

4. Ověřený opis každého dokumentu, který předloží jedna strana, zasílá se straně druhé.

5. Ústní jednání záleží v tom, že Dvůr slyší svědky, znalce, zmocněnce, poradce a právní zástupce.

Článek 44

1. Jde-li o doručení jakýchkoli oznámení jiným osobám než zmocněncům, poradcům a právním zástupcům, obrací se Dvůr přímo na vládu státu, na jehož území má být oznámení doručeno.

2. Totéž ustanovení platí, kdykoli je třeba zařídit, aby byly provedeny průvodní prostředky na místě.

Článek 45

Líčení řídí předseda, anebo nemůže-li předsedat, místopředseda. Jestliže nemůže předsedat žádný z nich, předsedá služebně nejstarší z přítomných soudců.

Článek 46

Líčení přede Dvorem je veřejné, pokud Dvůr nerozhodne jinak nebo strany nepožádají, aby veřejnost byla vyloučena.

Článek 47

1. O každém líčení se vede protokol, který podepíše tajemník Dvora a předseda.

2. Jen tento protokol je autentický.

Článek 48

Dvůr vynáší usnesení o řízení sporu, určuje formy a lhůty, v nichž každá strana musí učinit konečné návrhy, a činí všechna potřebná opatření ve věci průvodního řízení.

Článek 49

Dvůr může ještě před počátkem líčení vyzvat zmocněnce, aby předložili všechny doklady a poskytli všechna vysvětlení. Každé odepření se zaznamená.

Článek 50

Dvůr může kdykoli pověřit kteréhokoli jednotlivce, orgán, úřad, komisi nebo jinou organizaci, kterou si vybere, aby provedli šetření nebo podali znalecký posudek.

Článek 51

Při líčení se dávají svědkům a znalcům potřebné otázky za podmínek určených Dvorem v jednacím řádě zmíněném v článku 30.

Článek 52

Když Dvůr dostal ve lhůtě k tomu určené důkazy, může zamítnout další ústní nebo

písemné důkazy, které nabízí jedna ze stran, ledaže druhá strana souhlasí.

Článek 53

1. Jestliže se jedna ze stran nedostaví nebo vůbec svou při nehájí, může druhá strana žádat, aby Dvůr rozhodl ve prospěch jejích nároků.

2. Dříve než tak učiní, musí se Dvůr přesvědčit, nejen že je příslušný podle článku 36 a 37, ale také, že přednesený nárok je skutkově i právně odůvodněn.

Článek 54

1. Když zmocněnci, poradci a právní zástupci za řízení Dvora vyložili soudu své stanovisko ve sporu, předseda prohlásí líčení za skončené.

2. Dvůr se odebere k poradě o rozsudku.

3. Porady soudu jsou neveřejné a zůstávají tajné.

Článek 55

1. Všechny otázky se rozhodují většinou hlasů přítomných soudců.

2. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy nebo toho soudce, který ho zastupuje.

Článek 56

1. Rozsudek uvádí důvody, na nichž je založen.

2. Obsahuje jména soudců, kteří se zúčastnili rozhodování.

Článek 57

Jestliže rozsudek nevyjadřuje vcelku nebo zčásti jednomyslné mínění soudců, má každý soudce právo připojit k němu zvláštní mínění.

Článek 58

Rozsudek podepíše předseda a tajemník Dvora. Vyhláší se ve veřejném zasedání, když o tom byli dříve zmocněnci řádně zpraveni.

Článek 59

Rozhodnutí Dvora je závazné pouze pro strany a pouze pro případ, který byl rozhodnut.

Článek 60

Rozsudek je konečný a bez odvolání. Dojde-li k sporu o smysl nebo dosah rozsudku, vykládá jej Dvůr na žádost kterékoli strany.

Článek 61

1. Žádost o revizi rozsudku může být podána jen když se zakládá na tom, že byla objevena nějaká skutečnost, která může mít rozhodující vliv na výsledek sporu a která v době, kdy byl rozsudek vynášen, byla neznáma Dvoru i straně žádající o revizi, ovšem když tato neznalost nevyplynula z její nedbalosti.

2. Řízení o revizi se zahajuje rozsudkem Dvora, který výslovně zjišťuje, že je tu nová skutečnost, přiznává jí takovou povahu, že odůvodňuje revizi, a prohlašuje, že z toho důvodu je žádost přípustná.

3. Dvůr může žádat, aby dříve než povolí revizní řízení, byl rozsudek vykonán.

4. Žádost o revizi musí být podána nejpozději do šesti měsíců po tom, kdy byla nová skutečnost objevena.

5. Žádost o revizi nemůže být už podána, jestliže uplynulo deset let ode dne rozsudku.

Článek 62

1. Kdyby některý stát měl za to, že by nějaký jeho zájem právní povahy mohl být dotčen rozhodnutím ve sporu, o nějž běží, může požádat Dvůr o svolení k intervenci.

2. Dvůr rozhodne o této žádosti.

Článek 63

1. Kdykoli jde o výklad úmluvy, v níž jsou stranami jiné státy než ty, jichž se spor týká, tajemník Dvora to ihned oznámí všem takovým státům.

2. Každý stát, který dostane takové oznámení, má právo intervenovat v řízení; použije-li ho však, je výklad daný rozsudkem pro něj rovněž závazný.

Článek 64

Každá strana nese své vlastní náklady, ledaže Dvůr rozhodne jinak.

KAPITOLA IV

POSUDKY

Článek 65

1. Dvůr může dát posudek o jakékoli právní otázce na žádost kteréhokoli orgánu, který je Chartou anebo podle Charty Organizace spojených národů oprávněn o něj žádat.

2. Otázky, o nichž se žádá ode Dvora

posudek, předkládají se mu písemnou žádostí přesně vymežující otázku, o niž jde, a doprovázenou všemi doklady, které ji mohou objasnit.

Článek 66

1. Tajemník Dvora ihned zpraví o žádosti o posudek všechny státy, které mají právo vystupovat přede Dvorem.

2. Tajemník Dvora rovněž oznámí zvláštním a přímým sdělením každému státu, který je oprávněn vystupovat přede Dvorem, nebo mezinárodní organizaci, o níž Dvůr, nebo nezasedá-li, jeho předseda mají za to, že může poskytnout o dané otázce informace, že Dvůr je ochoten přijmout ve lhůtě stanovené předsedou písemná prohlášení anebo vyslechnout ve veřejném zasedání k tomu cíli konaném ústní prohlášení o této otázce.

3. Jestliže by stát oprávněný vystupovat přede Dvorem nedostal zvláštní sdělení zmíněné v odstavci 2 tohoto článku, může vyjádřit přání, aby mohl předložit písemné vyjádření nebo podat ústní výklad; Dvůr o tom rozhodne.

4. Státům a organizacím, které podaly

písemné nebo ústní vyjádření nebo obojí, bude dovoleno, aby se vyslovily o vyjádřeních předložených jinými státy nebo organizacemi, a to způsobem, v rozsahu a ve lhůtě, o nichž rozhodne v každém jednotlivém případě Dvůr, nebo nezasedá-li, jeho předseda. Proto tajemník Dvora sdělí včas taková písemná vyjádření státům a organizacím, které podobná vyjádření předložily.

Článek 67

Dvůr vyhlašuje své posudky ve veřejném zasedání, když byl o tom dříve zpraven generální tajemník a zástupci členů Organizace spojených národů, jiných států a mezinárodních organizací, jichž se to přímo týká.

Článek 68

Vykonáváje svou poradní funkci, Dvůr se mimoto řídí ustanoveními tohoto statutu, která platí ve věcech sporných, pokud je uznává za použitelná.

KAPITOLA V

ZMĚNY

Článek 69

Změny tohoto statutu se provádějí tímž postupem, jaký je určen Chartou Organizace spojených národů pro její změny, avšak s výhradou těch ustanovení, která by přijalo Valné shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti ve věci účasti států, které jsou sice stranami zúčastněnými na tomto statutu, nikoli však členy Organizace spojených národů.

Článek 70

Dvůr má pravomoc navrhopvat změny tohoto statutu, které považuje za potřebné, a to písemnými sděleními generálnímu tajemníku, aby se o nich jednalo podle ustanovení článku 69.